

Samen aan het werk

Vereniging voor Biologisch-Dynamische Landbouw & Voeding
Jaarverslag 2016

Cultuur van respect en verzorging

Op het eind van het jaar maakten we de lijst op met mensen die de BD-Vereniging geholpen hadden. Geholpen bij het maken van het tijdschrift Dynamisch Perspectief, bij de gespreksgroepen van boeren, bij het organiseren van workshops of excursies. Ruim zestig mensen.

Tel daarbij op de ruim driehonderdvijftig beroepsleden die zelf rechtstreeks in de landbouw, voorlichting, advies, onderzoek, handel werken. Tel daarbij op de ruim vijftienhonderd basisleden die met hun belangstelling én hun financiële ondersteuning het werken in de beweging voor biologisch-dynamische landbouw mogelijk maken. Tel daarbij op de mensen die deze mensen ontmoeten. De mensen die zien welk ideaal ze drijft.

Laten wij zeggen dat de landbouw in Nederland verandert van *economisch exportbelang* naar een *cultuur van respect en verzorging*. Als we dat allemaal zeggen, dan gebeurt het.

In dit jaaroverzicht van de BD-Vereniging laten we een paar van die mensen aan het woord. Er is een plek open gelaten. Daar kun je opschrijven wat jij als jouw bijdrage ziet, of wat je graag zou willen doen. Want daad of wens, we werken samen.

Luc Ambagts
Beleidsmedewerker BD-Vereniging

WAT IK DOE, OF GRAAG ZOU WILLEN
DOEN:

MIJN NAAM:

Gezamenlijk BD-preparaten maken op De Zonneboog in Flevoland

*Het welzijn van de mensen is des te hoger,
naarmate het egoïsme geringer is.*

Rudolf Steiner

Om in het jaarverslag van de BD-Vereniging een van de bestuursleden persoonlijk aan het woord te laten komen vroegen we Karin Stolk voor een interview. “Ik weet niet of ik veel nieuws te vertellen heb, sinds mijn column in Dynamisch Perspectief een paar jaar geleden,” reageerde ze eerst. Eenmaal in gesprek heeft ze als vijfdejaars studente diergeneeskunde, én als bestuurslid juist heel veel te vertellen, en ook te doen. *Tekst:*

Luc Ambagts

Van kalfjes
bij de koe
naar BD-Jong

Verdieping door **structuur**

In een van de bestuursvergaderingen vertelde Karin over een excursie met het thema Kalfjes bij de Koe. "Sommige boeren willen daar echt wel mee aan de gang, maar ze weten niet altijd hoe. Op De Vijfsprong bij Vorden heb je de percelen heel gespreid liggen, de koeien moeten de weg oversteken en door de bosrijke omgeving is de stal vanuit het weiland niet direct te zien. Dat is veel lastiger dan bijvoorbeeld op Zonnehoeve bij Zeewolde. Daar lopen de koeien altijd over hetzelfde rechte kavelpad, direct grenzend aan de stal. Kalveren kunnen dan makkelijker met de kudde meekomen. Wanneer je zulke verschillen tussen de bedrijven kan benoemen, kan een bedrijf met haar eigen bedrijfsindividualiteit verder gaan zoeken. Boeren die iets willen zouden begeleid moeten worden, om te kijken naar de eigen uitdagingen. Je hoeft ook niet overal hetzelfde te doen." Zou zij die boeren niet kunnen begeleiden? Ze aarzelde: "Ik zou het wel kunnen, denk ik. Mijn vriend heeft een gangbaar varkensbedrijf, sinds 1,5 jaar wonen we samen. Dan vraagt iemand me: "En, wanneer schakelt hij om?" Maar dat speelt voor hem helemaal niet. Die vraag die past daar niet. Duurzaamheid, dat vindt hij belangrijk. Zonnepanelen op het dak. Ook is hij enkele jaren terug overgegaan naar het Beter Leven-concept van de Dierenbescherming, dat is een stap extra voor dierenwelzijn. Zo heeft iedereen iets waar hij mee bezig is. Ik kan me altijd goed in een ander verplaatsen. Dat maakt het wel een uitdaging te gaan en blijven staan voor je eigen idealen. Thuis kan ik

daar goed mijn verhaal in kwijt, mijn ideeën worden gehoord." We onderzoeken samen hoe ze haar vaardigheden in zou kunnen zetten. Binnen het project BD-beroepsontwikkeling zou het een aanbod voor begeleiding kunnen zijn. Ze gaat erover nadenken. "Ik moet ook mijn studie nog afmaken, en ik heb BD-Jong nog."

BD-Jong had een tijd stil gelegen, Karin bracht er nieuw leven in. Op de facebookpagina plaatste ze een berichtje over het oppakken van de activiteiten. "Tot mijn verbazing stonden er de volgende dag 15 vriendschapsverzoeken, twee persoonlijke berichten en zes tips in de bovenlijn, dat had ik niet verwacht!" Ook de dagen erna zijn er nog veel reacties. Dat is super. Dan blijkt dat BD-Jong gewoon leeft en dat er animo voor is. Samen met andere jongeren ging ze onderzoeken wat de plek van BD-Jong is, naast en met de jongeren afdeling van de Antroposofische Vereniging en Toekomstboeren. "Er zijn veel jongeren met interesse in de landbouw. Op Warmonderhof maken ze daar kort kennis mee. Maar waar vind je verdieping? Daar zijn ze naar op zoek. Bij BD-Jong kunnen we op zoek gaan naar wat echt BD is."

Na twee bijeenkomsten met een kring geïnteresseerden is er nu volop activiteit. "Iemand gaat een studiegroep organiseren, een ander een excursieweekend. De mensen willen ook echt iets doen. Er is veel enthousiasme." Op de vraag wat er veranderd is dat er nu zoveel leven in de jongerenwerkgroep

Karin Stolk, vijfdejaars studente diergeneeskunde en bestuurslid van de BD-Vereniging

zit antwoordt ze: "Jongeren zijn op zoek naar verbinding. Naast veel vluchtige contacten in het dagelijks leven, zoeken jongeren verdieping. In mijn studie diergeneeskunde heb ik veel projecten gedaan. Daar leerde ik hoe je met een kerngroep kunt werken. Hoe je dus structuur aan kunt brengen. Dat stelde ik voor bij de BD-jong bijeenkomst. Dan keken ze me aan en zeiden "Ok". Maar er was ook verbazing. Iemand dacht dat het dynamische juist altijd zonder structuur was. Die zag nu dat een goede organisatie ons juist een stap verder kan helpen. Nu kunnen we aan de slag met de inhoud van de BD-landbouw. Kijk, dan gaat het werken."

🔗 Wil je meekijken of meehelpen met de activiteiten van BD-jong? Kijk op: www.facebook.com/biodynamisch.jong en volg ons!

BD-Vereniging in 2016

Gesprekspartners op weg aan een andere landbouw

Academie voor Ervarend Leren

Antroposofische Vereniging

Bewust Bodemgebruik

Bio Academy

Biohuis

Bionext

Burger Boer Bankier

Down2Earth

Initiatiefgroep Grondeigendom

Iona Stichting

Land&Co

Landgilde

Louis Bolk Instituut

LTO-TTIP overleg

Milieudefensie

Ministerie van Economische Zaken

Ontwikkelingsgroep BD-Graduate

School

Oosterwold "Voedsel Lokaal"

Other Wise

Pioniersgroep Zorglandbouw

Platform Aarde Boer Consument
(ABC)

Rijkswaterstaat

Stadslandbouw Amsterdam

Stichting Demeter

Stichting Grondbeheer

Stichting Kraaybeekerhof

Stichting van Akker naar Bos

ToekomstBoeren

Triodos Bank

Voedsel Anders

Wageningen UR

Warmonderhof

Werkgroep Grondgebonden veehou-
derij

Wereld Natuur Fonds

Publicaties

Land, ruimte voor nieuwe boeren
 Kijken in de spiegel van je werk
 Ledenblad Dynamisch Perspectief
 Barstensvol leven, pleidooi voor vitale voeding

Digitale herdrukken

Genezingsprocessen in de Landbouw
 De stand der hemellichamen en hun invloed op aarde
 Planetenkrachten en Levensprocessen
 Het landbouwbedrijf als individualiteit
 Het belang van hoorns voor de koe (in voorbereiding)

Samenwerkingsprojecten

Cursus BD-Preparaten
 Land, Ruimte voor nieuwe boeren, Toekomstboeren
 Internationale preparatenkring
 Verkenningdag Koolstof en Stikstof
 Voedsel Anders Conferentie
 Demeterplein op de BioBeurs
 Avondklas Warmonderhof
 Campagne TTIP CETA
 Symposium Down2Earth
 Demeter Monitor
 Michaeldagen
 Reclaim the Seeds

Activiteiten

18-19 jan Demeterplein op de BioBeurs
 29 jan Studiedag Dynamisch Perspectief
 3-6 feb Landbouwconferentie Dornach
 19 feb Winterconferentie Wortel
 27 feb Winterconferentie Dronten
 mrt apr Preparatendagen
 29 apr Erelidmaatschap Michiel Rietveld
 1 mei 21 jaar Eemstuin
 3 juni Kijken in de spiegel van je werk, Jaardag BD-Vereniging
 11 jun Bedrijfsindividualiteit Grondsmaak
 4 sep Open dag Warmonderhof
 9-11 sep BD-Zomerschool
 17 sep Bedrijfsindividualiteit de Plantentrekker
 24 sep 10 jaar CSA in Vlaanderen
 5 okt Toekomstbestendige Landbouwcultuur

Samen aan het werk

GEZOCHT - Samen-
werking op kleinscha-
lige bio-boerderij
bij EMMEN

Jildou Friso,
lid kernteam Toekomstboeren

Bij Toekomstboeren zijn we erg trots op de publicatie *LAND, ruimte voor nieuwe boeren*, die we samen met de BD-Vereniging produceerden. De samenwerking maakte het voor ons mogelijk onze verhalen te publiceren en een breder publiek te bereiken. Bij de gezamenlijke winterconferentie kwamen twee verschillende groepen mensen samen, voor een gedeeld

**Andries Palmboom,
HR-medewerker Odin Estafette,
redactielid Dynamisch Perspectief**

Begin 2016 zaten we in een zaaltje te brainstormen over Dynamisch Perspectief. De voltallige redactie was aanwezig en ook een groot aantal van onze freelance schrijvers. Ieder met zijn eigen invalshoek: boerenperspectief, handelsperspectief, voedingsperspectief, sociale driegedingsperspectief, bestuurdersperspectief. Ik schrijf graag Dynamische Portretten, waarbij mijn vragenrepertoire gericht is op de bedrijfsvoering. Iemand verzuchtte: "Het is zo belangrijk voor de mens dat zijn voeding goed is! Zo jammer, dat aan boeren wel gevraagd wordt over hoe ze de gezondheid van de Aarde verzorgen, maar dat ze zelden vragen krijgen over hun rol in de gezondheid van de mens...." Tsjja, eigenlijk heel logisch! Toch had ik daar jarenlang overheen gekeken.... Voortaan doe ik dat anders

vraagstuk. Ouderen die binnenkort stoppen en jongeren die in de landbouw willen werken. Het was spannend hoe zo'n landmarkt tussen oud en jong zou werken. Door de openheid en omarming van Toekomstboeren door de BD-Vereniging werd het een waar gezamenlijk gedragen evenement. De bezoekers legden onderlinge contacten. De BD-Vereniging, is voor ons een vriend en partner in hetzelfde streven naar duurzame landbouw. Op de BioBeurs begin 2017 hebben we de landmarkt zelfs herhaald. Met een biertje erbij is het ontspannen samenwerken.

demeter

**Bert van
Ruitenbeek,
directeur
Stichting
Demeter**

Demeter is een kwaliteitskeurmerk als symbool van een waardensysteem uit een levende landbouwcultuur. Je moet terug kunnen grijpen op de bron. Demeter is geen puur normatief certificeringssysteem. Beleidsmedewerker Luc Ambagts en voorzitter Piet van IJendoorn zijn vanuit de BD-Vereniging vaak bij onze bestuursvergaderingen aanwezig. Dat helpt ons bij Stichting Demeter de gesprekken telkens naar die bron en die waarden terug te brengen. Een mooie uitkomst van 2016 was de breed geformuleerde missie van Stichting Demeter. Die daagt ons allen uit om vanuit het ontwikkelingsperspectief samen te werken zoals bij de BioBeurs, de Demeter Monitor en het herfst-congres.

Piet van IJzendoorn, begeleider jeugdzorg, voorzitter BD-Vereniging

In een landbouw blad las ik over plan B van Jan Cees Vogelaar, melkveehouder en boerenbestuurder, om een duurzaam, grondgebonden alternatief voor het fosfaat-reductieplan van de

regering te maken. Dat plan van de regering zorgt er namelijk voor dat ook biologische en grondgebonden boeren koeien naar de slacht moeten brengen om het probleem op te lossen, terwijl ze het probleem niet veroorzaken. Ik herkende bij Jan Cees een kans om samen te werken in de richting van de BD-landbouw. Ik heb hem meteen gebeld. Samen zagen we kansen om een brede coalitie te vormen met gangbare en biologisch melkveehouders en een breed scala aan maatschappelijke organisaties. Na intensief overleg

met al die partners hadden we het Plan Grondgebonden Melkveehouderij. Dat doet meer recht aan de toekomst voor bodem, boer en burger en de koe. Ongeveer twee maanden heeft de groep gewerkt om ondersteuning voor het plan te krijgen. In Brussel, bij het ministerie en politieke partijen. De kamerzitting over de fosfaat-wetgeving heb ik met Jan Cees Vogelaar tot 6 uur in de ochtend gevolgd. Samen reden we naar huis, al filosoferend over allerlei maatschappelijke en persoonlijk zaken. Een lange vruchtbare dag in Den Haag werd hiermee afgesloten. Het is nog niet gelukt, want er is door de regering toch gekozen voor een reductieplan dat ons niet past. We werken door. Dan is het fijn support te voelen, ook buiten onze eigen BD kring, voor de ontwikkelingen in de landbouw. Landbouw als basis van cultuur, van het leven.

Samen

Joke Bloksma, docent Warmonderhof, begeleider BD-Beroepsontwikkeling

Tijdens een intervisie-bijeenkomst zei Tineke van den Berg van de Stadsboerderij in Almere: "Ik wil mijn vraag niet als een probleem zien, maar lief hebben, de vraag een plekje geven, koesteren, regelmatig onder ogen zien. Het is zo verleidelijk het antwoord snel te weten. Ook om mij heen wordt gevraagd hoe ik het precies wil gaan doen, een eindbeeld. Ik wil het plan rustig laten groeien, zich organisch laten ontvouwen." Dat vond ik een pareltje. Ze liet ook zien hoe mooi de dichter Rilke dat beschreven heeft: "Heb geduld met alles wat onopgelost in je hart woont en probeer de vragen zelf lief te hebben."

aan het werk

Derk Klein Bramel,
coördinator landbouwsectie
en secretaris van de BD-Vereniging

gaf een lezing tijdens de MichaeIdagen 2016. Stephan Jordan, Koen Gort, Akke Faling, Janna de Vries, Johannes Kronenberg, Rik ten Cate organiseerden een lang weekend in september met meer dan 200 jonge mensen op de Paasheuvel in Vierhouten. Natuur, cultuur, mensenkracht. En als overkoepelend thema de tijdgeest. Ontmoeten, werken, vieren. "Het was een geweldig evenement."

Financieel verslag 2016 en begroting 2017

*Maria van Boxtel, penningmeester
en Bram Gordijn, bureaumedewerker*

Actieve uitwisseling op conferenties, samen preparaten maken, nieuwe groepen in BD-beroepsontwikkeling voor een toenemend aantal beroepsleden, een leerzaam ledenblad 'Dynamisch Perspectief': in de vereniging werken we actief samen. We zijn een levendige organisatie, die meer uit geeft dan er aan vaste inkomsten via contributie jaarlijks binnenkomt. Dit kan doordat we ook regelmatig giften en nalatenschappen ontvangen. Hiervoor zijn we de gulle gevers zeer dankbaar.

Financieel beleid

De afgelopen 10 jaar hebben we voor al onze activiteiten een stevige steun in de rug gehad van mensen die ons - in de vorm van legaten - grote sommen geld schonken. We zien nu dat we minder legaten ontvangen. Al in 2015 heeft het bestuur daarom het besluit genomen legaten niet langer in de lopende begroting op te nemen. Dat lukt niet in een keer. In 2016 zijn besparingen gerealiseerd en is er gewerkt aan verhoging van inkomsten. Die lijn zetten we door tot we de begroting in evenwicht hebben. Grote giften en legaten kunnen we dan inzetten voor nieuwe projecten.

De begroting van 2016 was al een grote stap naar een evenwichtssituatie. De som van nalatenschappen en begrotingstekort daalde van € 110.538 naar € 84.393. We werken verder aan de groei van de inkomsten door toename van het aantal leden en het vinden van samenwerkingspartners. Voor een begroting in evenwicht zijn echter ook bezuinigingen nodig.

Baten

De regelmatige inkomsten van de vereniging bestaan op de eerste plaats uit de jaarlijkse contributies en giften. De giften zijn licht gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. In 2016 liet de afwikkeling van een legaat op zich wachten. Naar het zich nu laat aanzien zal dat bedrag in 2017 wel beschikbaar komen. Wij zijn iedereen zeer dankbaar die in welke vorm of in welke omvang ook de vereniging ondersteunt. Omwille van de privacy hebben we de namen van de gevers niet vermeld. Het blijft bijzonder om te ervaren dat mensen tijdens of na hun leven een substantiële financiële bijdrage geven.

De inkomsten uit contributies zijn de basis van de vereniging. Het inzetten op het beteren van de contributies, het werven van nieuwe leden en het omzetten van basislidmaatschap in beroepslidmaatschap resulteerde in een stijging van de contributie-inkomsten. Verder hebben we een bescheiden

opbrengst van advertenties en de verkoop van boeken en brochures. De advertentieverkoop hebben we nu uitbesteed aan Bureau Sjoerdsma, met het vertrouwen op meer inkomsten. De rente-inkomsten zijn in de afgelopen jaren steeds verder gedaald door de lage rentestand en de lagere reserve.
Totaal baten: € 113.635

Lasten, de directe kosten

We onderscheiden 4 groepen uitgaven:

- de basiskosten van de vereniging: sub totaal € 100.724
- De personeelskosten en huisvestingskosten zijn conform begroting. De kosten voor ledenwerving zijn iets hoger dan begroot, omdat ook de website en sociale media van de vereniging een opknapbeurt konden gebruiken.
- ons ledenblad Dynamisch Perspectief: sub totaal € 60.704
- We besteden daar veel zorg en aandacht aan - en dus ook kosten. Er komen nu jaarlijks 6 nummers uit, waarvan één als special. Het eerste nummer van 2016, de special 'Land, ruimte voor nieuwe boeren', is goed gewaardeerd. Veel exemplaren daarvan zijn ook uitgedeeld en verkocht door de jonge boeren van Toekomstboeren. De publicatie werd zelfs vermeld in het boerentijdschrift 'Boerderij' vanwege de goede voorbeelden.

Dynamisch Perspectief is een belangrijke verbindende schakel binnen de vereniging.

- BD-Beroepsontwikkeling:
subtotaal € 16.527

Er zijn zo'n 100 actieve deelnemers aan allerlei groepen van BD-beroepsontwikkeling. De circa 35 begeleiders schoolden zich in 2016 actief in het thema 'levenskrachten'. Dat kan in het komende jaar nu meer aandacht krijgen in de groepen. De omvang van BD-beroepsontwikkeling groeide in 2016 verder, zowel in groepen als in begeleiders. We zijn ook gestart met speciale groepen: bijvoorbeeld voor jongeren, imkers, en burgers/permacultuurders. Groepen voor de handel willen we graag starten.

- Onderzoek en Ontwikkeling:
subtotaal € 20.073

Aan onderzoek en ontwikkeling is minder uitgegeven dan begroot, ook door bewuste besparingen op externe projecten. Wel steunden we o.a. drie cursussen in het land over het maken van preparaten, de VoedselAnders conferentie en de Michaeldagen.

Totaal lasten: € 198.028

Exploitatie	resultaat 2015	begroting 2016	resultaat 2016	begroting 2017	begroting 2018
Baten					
Contributies	90.521	95.000	93.835	100.000	120.000
Giften	10.553	10.000	11.746	12.500	12.500
Nalatenschappen	78.894	30.000	0	0	0
Samenwerking partners	0	0	0	3.000	3.000
Advertenties, DP's en boekenverkoop	5.453	15.000	5.712	5.000	7.500
Winterconferentie inkomsten	0	0	1.825	3.000	5.000
Rente	1.505	1.000	517	1.000	1.000
Baten totaal	186.925	151.000	113.635	124.500	149.000
Lasten					
Basis					
Personeelskosten (in loondienst)	69.122	70.000	69.465	65.000	55.000
Huisvestingskosten	2.378	3.000	2.712	2.750	2.750
Kantoorkosten	7.678	9.000	10.477	10.000	10.000
Bestuur / beheer / accountant	10.816	10.000	13.236	10.000	10.000
Communicatie, werving leden	456	2.500	4.834	5.000	5.000
Subtotaal Basis	90.450	94.500	100.724	92.750	82.750
Dynamisch Perspectief/media	54.990	60.000	60.704	45.000	45.000
BD-beroepsontwikkeling	18.420	20.000	16.527	20.000	21.500
Onderzoek en Ontwikkeling:					
Steun aan projecten	27.472	15.000	10.115	7.500	7.500
Boekprojecten	14.246	0	0	0	0
Winterconferentie	4.048	5.500	5.148	4.500	4.500
BD-jong	731	1.000	0	1.000	1.000
BioBeurs	8.213	5.000	4.810	3.500	3.500
Subtotaal Onderzoek & Ontwikkeling	54.711	26.500	20.073	16.500	16.500
Lasten totaal	218.570	201.000	198.028	174.250	165.750
Baten totaal	186.925	151.000	113.635	124.500	149.000
Lasten totaal	218.570	201.000	198.028	174.250	165.750
Resultaat	-31.644	-50.000	-84.393	-49.750	-16.750

Begroting 2017 en 2018 en Toewijzing resultaat 2016

Om verder kosten te besparen onderzoeken we de mogelijkheden voor vermindering van de uren van onze medewerkers. Bijvoorbeeld door met partner-organisaties de kosten van boekhouding en administratie te delen. Plus in 2017 geen zes nummers van Dynamisch Perspectief, maar slechts vier. Deze besparingen zijn nodig om de continuïteit van de vereniging te waarborgen. Doel is een begroting waarbij we de kosten kunnen betalen uit de contributiebijdragen en kleine giften. Dan kunnen we grote giften en legaten inzetten voor bijzondere projecten.

We hadden voor 2016 een negatief resultaat van € 50.000 begroot. Het resultaat is in 2016 € 84.393 negatief. Door het (nog) niet beschikbaar komen van een begroot leegaat van € 30.000 komt het resultaat minder gunstig uit dan gepland. De rest van de overschrijding komt voornamelijk door de nog niet gerealiseerde meeropbrengsten. We ontvingen vaker kleinere giften, en van meer mensen. Ook de contributie-inkomsten stegen. Dat is heel mooi en vergroot het draagvlak van de vereniging. Op andere plekken (werving partners, boek en advertentieverkoop) konden we de inkomstenstijging nog niet realiseren. Daar hebben we de verwachtingen bijgesteld. In overeenstemming met het financieel beleid hebben we niet langer geld uit nalatenschappen in de begroting opgenomen.

Om de contributie-inkomsten verder te verhogen, blijven we werken aan ledenwerving. Daarnaast willen we met de leden een voorstel bespreken voor contributieverhoging (zie de uitnodiging voor de jaardag).

BD-Beroepsontwikkeling is een kernactiviteit van de BD-Vereniging geworden. Daarom wordt dit onderdeel apart vermeld. Bij onderzoek en ontwikkeling staan vooral de tijdelijke of eenmalige activiteiten.

Het totale resultaat geeft een begroot tekort van € 49.750 voor 2017. In 2018 verwachten we dat verder terug te brengen tot € 16.750. Het resultaat wijst het bestuur toe naar rato van de reserve: voor 2016 komt € 58.745 ten laste van het Willy Schilthuisfonds en € 25.648 ten laste van de algemene reserve; samen het tekort van € 84.393 voor 2016.

Ledenbijdragen, giften en nalatenschappen blijven nodig voor de vereniging om BD-ontwikkeling te ondersteunen. Denk aan de continuïteit en de uitbreiding van intervisiegroepen (in 2017 start o.a. een groep met BD-imkers). Op de BioBeurs herhaalden we de Landmarkt: zo'n 60 jongere én ervaren boeren wisselden uit of ze bij elkaar op het bedrijf een toevoeging kunnen zijn of dat zelfs overname mogelijk is. De interessante special van Dynamisch Perspectief over Levenskracht was het mooie startnummer van 2017.

Balans

De vaste activa zijn in 2016 verder afgenomen door afschrijvingen op de inventaris. Het bedrag aan openstaande vorderingen is verder gedaald dankzij een actief debiteurenbeleid. De liquide middelen zijn gedaald met € 88.850. De hoogte van het bedrag crediteuren is normaal voor een vereniging van onze omvang. De reserves zijn afgenomen met een bedrag van € 84.393. We verwachten dat in 2017 de reserves aangevuld kunnen worden met een bedrag van € 125.000 uit een leegaat.

Ledenaantal: begin stijging, groei beroepsleden

Het totale aantal leden van onze vereniging is in 2017 licht gestegen. Dit betreft zowel een lichte stijging van het aantal basisleden, maar vooral een stijging van het aantal beroepsleden. Dit betreft zowel nieuwe beroepsleden als leden die hun basislidmaatschap hebben omgezet in een beroepslidmaatschap.

Ook in 2017 willen we graag een toename van het aantal leden. We roepen u als lid daarom op actief met ons te werven. Kent u mensen die interesse hebben in het werkveld van de biologisch-dynamische landbouw en voeding?

Kijk op bdvereniging.nl en biedt uw vrienden een kennismaking met de vereniging aan!

Vereniging voor
Biologisch-Dynamische
Landbouw en Voeding

colofon

www.bdvereniging.nl
info@bdvereniging.nl

Bestuur

Piet van IJzendoorn
(voorzitter), Maria van Boxtel
(penningmeester), Derk Klein
Bramel (secretaris), Karin
Stolk (BD-jong).

Bureau

Luc Ambagts (organisatie
en projecten), Bram
Gordijn (secretariaat en
boekhouding).

Dit jaarverslag is
samengesteld door Luc
Ambagts, Maria van
Boxtel en Bram Gordijn.
Met medewerking van
Joke Bloksma, Jildou Friso,
Andries Palmboom, Bert van
Ruitenbeek, Karin Stolk, Piet
van IJzendoorn

Vormgeving

Gerda Peters, Fingerprint

Fotografie

Dick Boschloo, Michiel
Wijnbergh, Henk Eshuis, Gerda
Peters, Ellen Winkel e.a.

BD-Vereniging

Biologisch-dynamische landbouw produceert
vitale voeding met respect voor alles wat leeft.

De BD-Vereniging ondersteunt boeren
en boerinnen bij de ontwikkeling van
hun bedrijf met ontmoetingen, scholing,
onderzoek en publicaties. Dat leidt tot
meer bodemvruchtbaarheid, een gezondere
leefomgeving en een fraaier landschap.

De BD-Vereniging bestaat uit ruim 350
professionals uit de biologisch-dynamische
landbouw en circa 1500 ondersteunende
leden. De vereniging werkt samen met o.a.
Stichting Demeter, Stichting Grondbeheer BD-
landbouw, Warmonderhof, Kraaybeekerhof en de
Antroposofische Vereniging in Nederland.

Leden

Beroepsleden van de BD-Vereniging werken
mee aan de ontwikkeling van de landbouw door
de uitoefening van hun beroep als winkelier,
voedingskundige, onderzoeker, boer of tuinder.

Basisleden ondersteunen met hun lidmaatschap
het werk van de beroepsleden. Ook zij kunnen in
de BD-Vereniging een actieve rol vervullen door
informatie te verspreiden of deel te nemen aan
activiteiten.

Alle leden ontvangen het ledenblad Dynamisch
Perspectief en uitnodigingen voor de activiteiten.

Nog geen lid?

Meld je aan op bdvereniging.nl. Dan doe je mee
en blijf je op de hoogte

Het lidmaatschap staat open voor iedereen
met belangstelling voor biologisch-dynamische
landbouw.

Balans

Activa	1-01-16	31-12-16
Vaste activa	2.762	1.174
Waarborgen	985	985
Vorderingen	5.677	2.538
Liquide middelen	148.842	59.992
Totaal	158.267	64.690
Passiva		
W.Schilthuisfonds	98.783	40.038
Algemene reserve	43.129	17.481
Totale reserve	141.911	57.519
Crediteuren	16.355	7.171
Totaal	158.267	64.690

Ledenaantal

	1-01-16	1-01-17
Basis leden	1426	1428
Leden in Europa	41	46
Leden buiten Europa	4	4
Leden jeugd-tarief	22	25
Totaal basis leden	1493	1503
Beroepsleden	314	351
Totaal	1807	1854

Donateurs

	26	22

bdvereniging.nl

